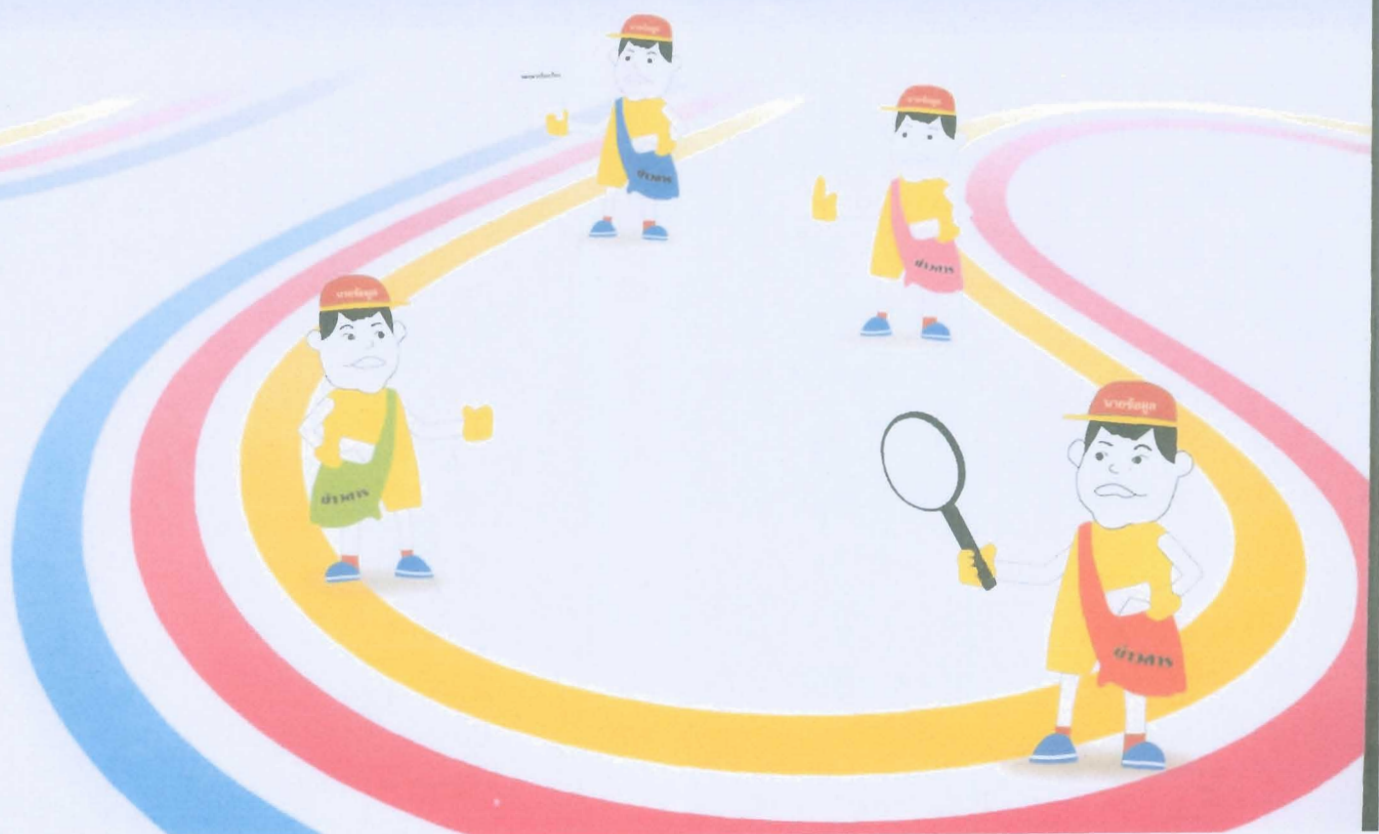

คู่มือ **สิทธิประชาชน**
ในการเข้าถึง
ข้อมูลข่าวสารของราชการ

สารบัญ

หน้า

คำนำ

1. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 คืออะไร ?	6
1.1 ความหมายตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ	6
1.2 หลักการที่สำคัญของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ	7
1.3 วัตถุประสงค์ของการจัดให้มีพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ	7
1.4 เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ	8
2. สิทธิของประชาชนตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ มีอะไรบ้าง	9
2.1 สิทธิต้องรู้ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7	9
2.2 สิทธิตรวจสอบข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9	9
2.3 สิทธิขอข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 11	12
2.4 สิทธิศึกษาค้นคว้าข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 26	13
2.5 สิทธิได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 12	14
2.6 สิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารกรณีมีส่วนได้เสีย	14
2.7 สิทธิร้องเรียนหน่วยงานของรัฐ	15
2.8 สิทธิอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร	16
2.9 สิทธิได้รับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล	18
3. ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐไม่ต้องเปิดเผยมีอะไรบ้าง	23
3.1 ข้อมูลข่าวสารที่ห้ามมิให้เปิดเผย	23
3.2 ข้อมูลข่าวสารที่อาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผย	23
4. ข้อมูลข่าวสารของราชการมีประโยชน์ต่อประชาชนอย่างไร ?	25
4.1 ประโยชน์ต่อตนเองโดยตรง	25
4.2 ประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยอ้อม	26
5. หลากคำถามหลายคำตอบจาก สขร.	28
ตัวอย่างขั้นตอนและการเขียนคำร้อง	35
o แผนภูมิขั้นตอนการให้บริการ ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร	36
o ตัวอย่างการเขียนคำขอข้อมูลข่าวสาร	37
o ตัวอย่างการเขียนคำร้องเรียน	38
o กระบวนการขั้นตอนเรื่องร้องเรียน	39
o ตัวอย่างการเขียนคำอุทธรณ์	40
o กระบวนการขั้นตอนเรื่องอุทธรณ์	41

สงวนลิขสิทธิ์ 43 วิชา

	หน้า
ภาคผนวก	43
พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 พร้อมด้วย กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี	45
1. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	47
o OFFICIAL INFORMATION ACT, B.E. 2540	62
2. กฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	73
3. ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ	84
4. ระเบียบคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ	101
5. มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	108
6. ตัวอย่างหนังสือที่เกี่ยวข้อง	115
7. ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานรัฐ	119

คำนำ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 หรือกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นกฎหมายที่ส่งเสริมสิทธิได้รู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการของประชาชน เป็นกฎหมายที่มีส่วนสำคัญในการผลักดันให้เกิดการเปิดเผย และการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการ และการใช้อำนาจอรัฐ ซึ่งนำไปสู่การบริหารราชการที่มีความโปร่งใส อันเป็นปัจจัยหลักของการบริหารราชการแผ่นดิน ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายที่จะส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสได้รับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้อย่างกว้างขวาง ถูกต้องและรวดเร็ว จึงจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้จักถึงสิทธิได้รู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

หนังสือ สิทธิประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการฉบับนี้จึงมีวัตถุประสงค์ให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิได้รู้ การเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างถูกต้องรวดเร็วและสามารถมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินการของภาครัฐ ตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้มีความโปร่งใสอันเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้หน่วยงานของรัฐดำเนินงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะในเรื่องความโปร่งใส ให้ตรวจสอบได้ต่อไป

สุดท้ายนี้ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้นำคู่มือ สิทธิประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งเป็นคู่มือที่ใช้ประกอบการจัดสัมมนาตามโครงการพัฒนาวิทยากรเครือข่ายภาคประชาชนในรูปแบบ อาสาสมัคร สจร. ชุมชน เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการที่จัดทำโดยคณะที่ปรึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา มาปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาเล็กน้อยพร้อมกับเพิ่มในส่วนของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) พร้อมด้วยกฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีเพื่อให้สมบูรณ์มากขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

กรกฎาคม 2557

